

особенности инструментальных семантико-синтаксических отношений в различных функциональных проявлениях зависят от семантики предиката.

Ключевые слова: семантико-синтаксическая структура предложения, семантико-синтаксические отношения, простое элементарное предложение, предикат, инструментальная семантическая зависимость.

Masytska Tatiana. The functional differentiation of instrumental semantic-syntactic relations. In this article we had analyzed the functional differentiation of instrumental semantic-syntactic relations. The basic semantic predicate groups, which form an instrumental semantic dependency in a variety of functional manifestations, were defined: an instrument of action, means of hauling, auxiliary materials and mediation. We had found out that the selection of elementary and non-elementary varieties of simple sentence depends on syntactic and semantic dependence which forms the predicate that is why the elementary simple sentences of semantic-syntactic structure differ from the basic simple sentences of formal syntactic structure. According to the study we had concluded that for the instrumental semantic dependence the function of semantic tools and means of hauling is most clearly formally expressed. All peculiarities of instrumental semantic and syntactic relations in a variety of functional displays of primarily depend on the semantics of the predicate.

Key words: semantic-syntactic structure of sentence, design proposals, elementary of simple sentence, predicate, instrumental in the function of the tool.

УДК 811.161.2'373.2:821.161.2-3.09Струцюк

Жанна Масюк

СЕМАНТИКО-СТИЛІСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТЕОНІМІВ У ТВОРАХ Й. Г. СТРУЦЮКА ПРО ДОЛЮ ХОЛМЩАКІВ

У статті розглянуто функціонування теонімів у творах Й. Г. Струцюка про долю холмщаків, виявлено їхні структурні, функціональні та семантичні особливості. Дослідження показало, що в художній спадщині волинського письменника вжито усталені найменування Бога, які в контексті набувають оригінальних конотацій.

Ключові слова: Бог, денотат, сакральна онімія, теонім, Холмщина.

Постановка наукової проблеми та її значення. У багатому розмаїтті онімної лексики окрему групу становлять сакральні власні назви. Дослідження цього пласту пропріативів дуже популярне нині, що зумовлено розвитком ономастики, з одного боку, та активним

інтересом до питань релігії – з іншого. Сакральна онімія – згрупований за тематичним принципом специфічний пласт власних назв, у якому зібрані власні номени, пов'язані зі сферою духовної культури людства – віруваннями, релігією. Лінгвіст І. В. Бугаєва до цього типу пропріативів відносить: агіоантропоніми (імена святих), агіотопоніми (назви святих місць), іконіми (номени на позначення ікон), геортоніми (назви свят), еклезионіми (найменування храмів, церков, капличок) [1] і, звісно, ядро сакрального ономастикону – теоніми.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Дослідження теонімів привертає увагу багатьох лінгвістів. Цей тип власних назв цікавий тим, що за їх референтами постають цілі комплекси філософських і релігійних переконань, емоційних відчуттів, естетичних прагнень [1, с. 56], а отже, вони мають особливий виражальний потенціал. У структурі художнього твору сакральні власні назви виступають як носії концептуального релігійного змісту, культурні знаки, значення яких закодоване у внутрішній формі та може бути розкрито в контексті. Тому аналіз цього типу власних назв у літературі особливо корисний для глибшого розуміння тексту. Семантику християнських теонімів на матеріалі художньої літератури аналізують Ю. І. Браїлко [1], О. Ю. Зелінська [6], А. А. Ковтун [7], М. Стецула [12], О. Д. Ципердюк [18] та ін. **Мета** цієї розвідки – з'ясувати семантико-стилістичний та культурологічний потенціал теонімів у творах Й. Г. Струцюка про долю холмщаків.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Свідомість та релігійний світогляд Й. Г. Струцюка сформовані на Холмщині, адже він народився та прожив 10 перших років свого життя у с. Стрільці Грубешівського повіту. Історія християнства на цій землі сягає давніх часів. За припущеннями деяких істориків, перші храми тут з'явилися ще до хрещення Київської Русі. Віру Христову на батьківщині Й. Г. Струцюка проповідували учні Кирила та Мефодія, які ще у IX ст. заснували єпархію в Перемишлі [3, с. 82]. Отож, християнство дуже давно стало панівним світоглядом мешканців цього краю.

У час українсько-польського конфлікту питання релігії на Холмщині загострилися до крайньої межі. Усе, що звалося православним, мусило перетворитися на католицьке, інакше – підлягало знищенню. Жителі цього краю не відреклися від своєї віри, однак пережили наругу, нищення та врешті депортацію з рідної землі.

Намагаючись відтворити народну культуру земляків-холмщаків, яка пронизана ідеєю православної віри, Й. Г. Струцюк у своїх творах закономірно вживає ім'я *Бога* як центрального поняття православ'я. У творах письменника, як і в свідомості українців, під цим теонімом прийнято розуміти «творця світу, що керує ним та вчинками людей» [2, с. 90]. Пізнаючи *Господа*, людина (письменник) наділяє його певними рисами. Сукупність таких рис утворює образ *Бога* [5, с. 231], який у художніх творах реалізований через уживання варіантів імен. Найменування *Бога* у творах Й. Г. Струцюка репрезентовані номенами *Бог* [13, с. 14], *Всевишній* [13, с. 72], *Господь* [13, с. 22], *Єзус* [13, с. 85], *Найвищий* [14, с. 353], *святий Дух* [14, с. 315], *Спас* [14, с. 332], *Спаситель* [13, с. 102], *Творець* [13, с. 119], *Христос* [13, с. 32]. Такі варіанти теонімів відбивають уявлення про місце та роль *Господа* в релігійній картині світу вірян. Їх прийнято називати поліонімійними [11, с. 8].

У «Поширеному катехизисі Православної Церкви Христової» зазначено, що *Бог Істотою Один, але потрійний Особами: Отець, Син (Слово) і Святий Дух. Бог є Пресвята Тройця Одноістотна, Нероздільна і Незлитна* [10, с. 20]. У творах Й. Г. Струцюка семантику назви *Бога* як першої особи святої Трійці передають найменування *Бог* [13, с. 14], *Всевишній* [13, с. 72], *Господь* [13, с. 22], *Творець* [13, с. 119]. Для найменування *Бога-Сина* використано імена *Єзус* [13, с. 104], *Ісус Христос* [16, с. 87], *син Богородиці* [13, с. 101], *Син* [14, с. 368], *Син Божий* [15, с. 98], *Спас* [13, с. 24], *Спаситель* [13, с. 102], *Христос* [13, с. 32]. Третя особа святої Трійці названа євангельським іменем *святий Дух* [14, с. 315].

Теоніми *Господь* та *Бог* у творах Й. Г. Струцюка виступають абсолютними синонімами: «*А якщо ти, Господи, дав нам таку пісню, то чому не дав права радіти?*» [13, с. 60], «*Пробачте мені, тітко Панаско. Буду Бога молив, аби він вам добре здоровля послав*» [13, с. 84]. Пропріативи *Всевишній* [1, с. 72], *Найвищий* [14, с. 353], *Творець* [1, с. 119] передають властивості *Божої* природи, які вказують на сприйняття *Бога* як будівничого усього світу та його очевидну вищість над усім.

Найменування *Спас*, *Спаситель* актуалізує у свідомості читачів згадку про велику жертву, принесену *Ісусом Христом* задля людей, про його розп'яття. До речі, у творах Й. Г. Струцюка трапляється ще дві омонімічні лексеми *Спас*, одна з яких називає село в Холмському

повіті (тепер Подгуже), а інша виступає геортонімом: *йдемо на Спаса / до Спаса / не дай Боже спіткнутися / об розкидане каміння / котре нікому й понині зібрати* [14, с. 332]. Таке несподіване зіткнення омонімів, словесна гра, породжує багатозначність розуміння тексту, надає йому експресії.

Відповідно до рис, якими людина наділяє *Бога*, дослідники виділяють три типи його сприйняття: позитивний, негативний та нейтральний [5]. Навколоонімне середовище цього теоніма у творах Й. Г. Струцюка окреслює як позитивну, так і негативну семантику. Образ *Господа*, який сповнений доброти, більше характеризує *Бога-Сина*. Денотат цього імені не абстрактне поняття, а богочоловік, наділений цілком людськими рисами. Письменник усвідомлює його як люблячого, милосердного, як месію, рятівника: *Слава тобі, Божий сину, / що зберіг нам Україну* [14, с. 368]. *Христос* – справжнє світло, адже *«ходить по землі по грішній»* [14, с. 242] і своїм способом життя проповідує добро: *«... ми християни і нам сам Христос велів жити у злагоді»* [13, с. 32].

Натомість у семантиці назви першої особи святої Трійці домінує такий зміст: *Бог-Отець* усвідомлений Й. Г. Струцюком як суворий суддя, каратель: *«За яку провину нам Бог таку кару посилає!»* [13, с. 14], *«За віщо ж, Господи, скарав / благословенний край Дніпра, / кому пустошити звелів / в не нашій – й не в Твоїй землі?!»* [15, с. 496]. Інколи навколоонімне середовище цього теоніма змальовує його безжальним: *«Виходить гнів із берегів, / і розлились моря зневіри: / ти, Боже, дав нам ворогів / на кожного по три-чотири <...> ти до поразки нас привів, ми ж з неї зробим перемогу»* [14, с. 119].

Автор часто вживає ім'я *Господа* у сполученні з прийменниками *за, над, без*, переосмислюючи край свого дитинства як землю, покинуту *Творцем*: *за Богом, над Богом, без Бога*. Паралельно у контексті з цими прийменниками Й. Г. Струцюк майже завжди поєднує гідронім *Буг*: *«Гучний подзвін здіймався над дубами, летів над церквою, над селом, над Бугом і за Бугом, над Богом і за Богом»* [16, с. 113]. Таке суміжне вживання у творах назви річки й теоніма слугує засобом параномазії: *«Бо за Бугом, як за Богом – так вже повелося – / звір неляканий блукає від бобра до лося»* [14, с. 313]. Накладання звукової подібності на значення онімів ускладнює та поглиблює їхні семантичні зв'язки, посилює емоційну напругу та наснажує гіперболу: *«... а як мало бути / ніхто не знає / тільки Він / але Він за*

Бугом і за Богом / одвернувся від нас» [14, с. 353]. Повного змішування значень письменник досягає шляхом етимологізації потамоніма Буг від теоніма Бог: «Були то найчастіше лодії купців-ляхів, що спускалися з Висли у Божу ріку Бог, а з Богу, по їхньому «Бугу» у Гучву ...» [13, с. 67]. Єдність семантики спричинює кульмінацію емоційного навантаження, завдяки чому назва річки трансформується у ймення поганського бога, який виявляє свою жорстоку волю: «предки називали тебе Богом / і певне молилися до тебе / вставши на коліна / перед твоєю водою / Але ж це зовсім не по-божому / впасти отак посередні / Волинської землі / і поділити її / українським / і неукраїнським / берегом» [14, с. 326].

Приписування *Господові* тих чи тих рис, на думку психологів, залежить від емоцій, які людина переживала упродовж життя. Позитивне уявлення тісно пов'язане з позитивним досвідом – радістю, комфортом, піднесеністю; негативне – з розчаруваннями, невпевненістю, жалем, пережитими невдачами. Життєві труднощі, які випали на долю Й. Г. Струцюка та інших холмщаків, сформували у його свідомості домінуючу негативну семантику теоніма на позначення *Бога-Отця*. Натомість позитивний образ *Сина Божого*, окреслений навколоонімним середовищем творів, зумовлений тим, що народ, який відчував жах безперервних війн, бачив навколо себе спустошення й нищення, у стражданнях *Христа* вбачає власні переживання [4, с. 198]. Для Й. Г. Струцюка його земляки-холмщаків, як і сам *Ісус*, покинуті *Всевишнім Отцем* на розп'яття, проте як і *Сина Божого* їх чекає воскресіння.

У структурі творів Й. Г. Струцюка теоніми виконують усі ті самі функції, що й інші власні назви. Звісно, як і будь-які оніми, вони ідентифікують об'єкт: «*Народила сина Діва / дивноокого такого. / Народила, як на диво, / не від когось, а від Бога» [14, с. 368]. Диференційна функція теонімів у творах Й. Г. Струцюка виражена в розмежуванні осіб єдиної святої Трійці.*

Указуючи на новий відлік часу, який розпочало людство від народження *Спасителя*, сполучення оніма *Христос* із прийменником *по* виконує часову функцію: «– *А ви, діду, коли народилися? – Тисячу триста дев'ятдесят першого по Христові» [13, с. 94]. У такому контексті теонім дещо трансформується в хрононім, який надає мовленню відтінку піднесеності, архаїчності.*

Здатність теонімів акумулювати інформацію наділяє їх властивістю відсилати читача до того чи того епізоду з біблійних історій. Так, у повісті «Цвіт дикої шандри» центральний персонаж *Кузьма Байволюк* важко працює, щоб дістати їжу своїй сім'ї. Ремонтуючи на станції майно, він заробляє *«три мішки вугілля та дві старі шпали»* для розпалювання печі. Після чого автор зазначає: *«І хоч ти не Ісус Христос, усіх тим не задобрши, собі ж на деякий час вистачить»* [16, с. 87]. Таке образне порівняння слугує натяком на епізод, коли *Син Божий* нагодував п'ятьма хлібинами та двома рибинами натовп людей. Ця мікротекстуальна номінативна біблійна алюзія створює вертикальний контекст оповіді.

Господь – істота ідеальна, тому не дивно, що кожна людина має своє уявлення про нього. Віра у *Бога* – явище психічне, за ним стоїть цілий спектр почуттів та прагнень, тому вживання його імені завжди має емоційну основу.

Важливим чинником у формуванні релігійності людини виступає страх. Складні життєві обставини наворачують людину до релігії, яка стає засобом їхньої гіперкомпенсації. Що менш упевнена людина у завтрашньому дні, то некомфортніше почуває себе в суспільстві, тим більша в неї потреба шукати когось, хто б захистив, був завжди вірний та люблячий [8, с. 636]. Так, використовуючи ім'я *Бога* у творах про долю холмщаків, письменник передає внутрішній стан героїв, які у критичних ситуаціях потребують допомоги *Всевишнього*, емоційної розрядки: *«Господи, чи є на світі пісня над нашу українську! А якщо ти, Господи, дав нам таку пісню, то чому не дав права радіти?»* [13, с. 60].

Велике емоційне навантаження несуть різні номінації *Бога*, що входять до складу класичних вигуківих фразеологізмів, характерних для мовлення вірян: *Бог з ним* [13, с. 30], *Боже мій* [13, с. 93], *дай Боже* [13, с. 22], *Бог дасть* [16, с. 83], *боронь Боже* [16, с. 100], *крий Боже* [13, с. 23], *прости, Господи* [13, с. 58], *дякувати Богу* [13, с. 62], *слава Богу* [16, с. 81], *слава Ісусу* [13, с. 25], *Єзус-Марія* [13, с. 85], *йй-Богу* [13, с. 80], *Бог відає* [16, с. 83], *Христос Воскрес* [13, с. 94]. Як зазначає Г. В. Кузь, такі сполучення мають комунікативний характер [9, с. 13], усі структурні елементи, що входять до нього, становлять неподільне ціле. Недаремно форму звертання *Боже* у їхній структурі Й. Г. Струцюк часто пунктуаційно не відокремлює. Деякі лінгвісти стверджують, що такі одиниці не мають чіткої

номінативної співвіднесеності, а їх денотатом виступають емоції, волевиявлення, реакції мовця в момент мовлення. Емоційну реакцію суб'єкта викликає об'єктивна ситуація. Тобто теоніми, що входять до їх складу, також не виконують номінативної функції.

У контексті творів Й. Г. Струцюка вигуківі фразеологізми з теонімом *Бог* виконують емоційну (*Бог з ним* [13, с. 30], *дай Боже* [13, с. 22], *крий Боже* [13, с. 23], *прости, Господи* [13, с. 58], *дякувати Богу* [13, с. 62], *Єзус-Марія* [13, с. 85], *йй-Богу* [13, с. 80], *слава Богу* [16, с. 81], *Бог відає* [16, с. 83], *боронь Боже* [16, с. 100]) та етикетну (*слава Ісусу* [13, с. 25], *Христос Воскрес* [13, с. 94]) функції.

Більшість цих стійких сполук у текстах Й. Г. Струцюка мають те ж саме загальновідоме значення, яке зафіксоване у фразеологічному словнику української мови. Емоційні словесні конструкції виражають побажання, застереження, примирення, згоду, докір, прохання. Інколи такі фраземи у творах мають різні відтінки значень. Наприклад, поліфункціональний вислів *дай Боже* передає згоду (« – *Виходить, пане Іване, що не є ми останні з вами. І як припре, то за себе постоїмо. – Дай Боже, пане Ярослав. Дай Боже*» [13, с. 22]), побажання (« – *Чекаю, заки прийдеш і в господарці поможеш. – Прийду і допоможу. Напевно допоможу. – Дав би Бог*» [13, с. 114]), сподівання («*Дасть Бог, порозуміємось, пане коменданте*» [13, с. 52]). До того ж, це стійке сполучення у контексті набуває різних модальностей (*дав би Бог* [13, с. 2], *дай Боже* [13, с. 22], *дасть Бог* [13, с. 52]).

Деякі із зафіксованих вигуківих фразеологізмів у творах Й. Г. Струцюка набувають нової форми чи семантики. Так, в сучасній українській літературній мові сполучення *крий Боже* найчастіше функціонує в значенні *не дай Боже*, тобто щоб висловити небажання, застереження від чого-небудь [17, с. 397]. У романі Й. Г. Струцюка «Гучва» зафіксована його більш рідкісна семантика – ствердження, захоплення, здивування: «*А файне місто Холм! Крий Боже, файне! Як їду до нього, то не надивлюся збоку*» [13, с. 23].

Сполучення *Єзус-Марія*, що трапляється в романі «Гучва», більшою мірою характерне для мовлення жителів Західної України. Запозичене воно з польської мови (від *Jesus Maria*). Відповідає цей вигуківий фразеологізм загальновідомому «*о Боже*», «*Боже мій*» і вжите в романі для вираження великого подиву, жалю, відчаю: ««*О, Єзус-Марія!*» – *майже за триста років простогнав православний цвинтар...*» [13, с. 85]. Отже, разом із емоційно-експресивною функцією, він ще й допомагає локалізувати сюжет у просторі.

Запозичені Й. Г. Струцюком із народного джерела вигуківі фразеологізми з теонімом *Бог* у контексті його творів повністю реалізують свій емоційно-експресивний потенціал, слугують важливим засобом для відтворення живого мовлення холмщаків. На відміну від одиничних уживань теонімів, вигуківі фразеологізми з сакральним елементом, ужиті у творах письменника, окреслюють домінуючий позитивний тип *Бога* – всезнаючого заступника, який прощає людям їхні гріхи.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Теонімія, що функціонує у творах Й. Г. Струцюка, – могутній виражальний засіб. Стилістика цих мовних одиниць у досліджуваному контексті заснована на їх традиційному вживанні в народному мовленні та конфесійному стилі. Теоніми, вжиті у Й. Г. Струцюка, виявляють християнські основи його світогляду та особливе, зумовлене його релігійним досвідом розуміння *Бога*. Аналіз навколоонімного середовища цих сакральних одиниць свідчить про домінуючий позитивний образ *Бога-Сина* та суворий образ *Бога-Отця* у творах про холмщаків. Наслідком творчого переосмислення теоніма в досліджуваних творах стали тропи та стилістичні фігури. У творах Й. Г. Струцюка теонім *Бог* виконує номінативну, диференційну, алюзивну та емоційну функції. Найбільший емоційно-експресивний потенціал теонімів виявлений в контексті вигуківих фразеологічних сполучень. Аналіз теоніма *Бог* як центрального елемента православної релігії у подальшому стане основою до глибшого розкриття та розуміння семантики сакрального ономастикону Й. Г. Струцюка.

Джерела та література

1. Браїлко Ю. І. «Слався, Маріє!..» (назви Богородиці в українській поезії 60-80-х років XX століття) / Ю. І. Браїлко // Гуманітарна освіта у вищих навчальних закладах. Збірник наукових праць / [відп. ред. С. С. Кіраль]. – К., 2009. – Вип. 17. – С. 56–63.
2. Бугаева И. В. К вопросу о структуре сакрального ономастикона [Электронный ресурс] / И. В. Бугаева // Вестник МГУЛ – Лесной Вестник / [гл. ред. Обливин А. Н.]. – М., 2006. – № 100 / Режим доступа: <http://www.portal-slovo.ru/philology/42536.php>.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел]. – К., 2009. – 1736 с.
4. Вишневська Г. П., Левчук П. П. Холмщина і Підляшшя. Історія, культура, назви поселень / Г. П. Вишневська, П. П. Левчук. – К., 2007. – 192 с.

5. Герчанівська П. Е. Релігійна свідомість українського народу / П. Е. Герчанівська // Мультиверсум. Філософський альманах : збірник наукових праць. – К., 2005. – № 51. – С. 94–204.
6. Єсип М. З. Психологічний аналіз позитивного, негативного і невизначеного типу образу Бога в релігійних жінок / М. З. Єсип // Проблеми загальної та педагогічної психології. Зб. наук. праць ін-ту психології ім. Г. С. Костюка. – К., 2010. – Т. XII, ч. 1. – С. 230–242.
7. Зелінська О. Ю. Назви Бога та Ісуса Христа у прозових текстах періоду бароко / О. Ю. Зелінська // Вісник національного університету «Львівська політехніка». Проблеми української термінології. – Львів, 2006. – № 620. – С. 268–273.
8. Ковтун А. А. Традиційне і нетрадиційне в семантиці лексеми Бог (на матеріалі прозової творчості Лесі Українки) / А. А. Ковтун // Леся Українка : зб. наук. праць. – Луцьк, 2005. – Т. 2. – С. 353–361.
9. Крупська О. І. Психологічні аспекти формування релігійності людини / О. І. Крупська // Проблеми сучасної психології. Зб. наук. праць К-ПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г. К. Костюка НАПН України. – Кам'янець-Подільський, 2012. – Вип. 16. – С. 625–635.
10. Кузь Г. Т. Вигуківі фразеологізми української мови: етнолінгвістичний та функціональний аспекти : автореф. дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова» / Галина Тарасівна Кузь. – Івано-Франківськ, 2000. – 19 с.
11. Митрополит Михаїл Поширений катехизис Православної Церкви Христової / Митрополит Михаїл. – Кеннінгстон-Київ, 1992. – 176 с.
12. Соломонов М. А. Християнские теонимы в структуре фольклорного текста (на материале прикамских духовных стихов) : автореф. дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.01 «Русский язык» / Михаил Александрович Соломонов. – Пермь, 2011. – 21 с.
13. Стецула М. Семантико-стилістичний і культурологічний потенціал *sacrum-онімів* у поетичних текстах Ліни Костенко / М. Стецула // *Syryl i Metody w języku, literaturze i kulturze słowian. Materiały V i VI Konferencji Syrylometodiańskiej w Białej Podlaskiej – Biała Podlaska*, 2011. – S. 227–236.
14. Струцюк Й. Г. Гучва. Повість печальних літ / Й. Г. Струцюк. – Луцьк, 2001. – 121 с.
15. Струцюк Й. Г. Фарватер: Вибрані поезії у двох томах / Й. Г. Струцюк. – Луцьк, 2009. – Т. 1. – 556 с.
16. Струцюк Й. Г. Фарватер: Вибрані поезії у двох томах / Й. Г. Струцюк. – Луцьк, 2009. – Т. 2. – 540 с.
17. Струцюк Й. Г. Цвіт дикої шандри. Повість. / Й. Г. Струцюк // Струцюк Й. Г. Цвіт дикої шандри. Повісті оповідання / Й. Г. Струцюк. – Луцьк, 2008. – С. 79–115.
18. Фразеологічний словник української мови / [уклад. В. М. Білоноженко]. – К., 1993. – 984 с.

19. Ципердюк О. Д. Теонім «Бог» у поетичному мовленні Олександра Олеся: семантико-стилістичний аспект / О. Д. Ципердюк // Вісник Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Філологія. – Івано-Франківськ, 2011. – Вип. ХХІХ–ХХХІ. – С. 370–375.

Масюк Жанна. Семантико-стилістический потенциал теонимов в произведениях Й. Г. Струцюка об Холмщине. Стаття посвящена аналізу теонимов в творчестве волинского писателя Й. Г. Струцюка. Этот тип собственных имен отличается особой выразительностью, поскольку за их референтами возникают целые комплексы философских и религиозных убеждений. В исследовании рассмотрены структурные, семантические особенности онима Бог, обнаружено номинативную, дифференциальную, локализирующую, эмоциональную и аллюзивную функции. Теонимы, используемые в произведении Й. Г. Струцюка, раскрывают христианские основы мировоззрения автора и особенное, обусловленное собственным религиозным опытом понимание Бога. Результаты исследования показали, что стилистика этих языковых единиц в текстах основана на их традиционном употреблении в народной речи и профессиональном стиле.

Ключевые слова: Бог, денотат, сакральная онимия, тэоним, Холмщина.

Masuk Zhanna. Semantic and Stylistic Potential of the Theonyms in the Strutsyuk's J.G. Works about Kholmshchyna. This article is dedicated to analysis the theonyms in the work of Volyn writer Strutsyuk J.G. This type of own names is distinguished by particularly expressiveness, as behind their referents appears complexes of philosophical and religious beliefs. In the investigation was examined the structural and semantical particularities of onyma God, and was found nominative, differential, localizing, emotional and allusive functions. The theonyms used in the work of J.G. Strutsyuk disclose the Christian worldview's fundamentals of the author and special by proper understanding of the religious experience of God. The results of the investigation showed that the style of this language units in the texts based on their traditional using in folk speech and confessional style.

Key words: God, denotation, sacral onyms, theonym, Kholmshchyna.

УДК 811.161.2'367.332'367.624

Ірина Мельник

ВІДПРИСЛІВНИКОВІ ДІЄСЛІВНІ АНАЛІТИЧНІ СИНТАКСИЧНІ ТРАНСПОЗИТИ У ФОРМАЛЬНО- СИНТАКСИЧНІЙ СТРУКТУРІ ПРОСТОГО РЕЧЕННЯ

Проведено системний аналіз відприслівникових дієслівних аналітичних синтаксичних транспозитів у структурі двоскладних та односкладних мінімальних і